

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Efter Folketingets behandling af Socialdemokratiets beslutningsforslag (nr. B. 72) af 28. januar 1986 om bevaring af Tøndermarsken anmodede miljøministeren ved skrivelse af 3. marts 1986 Fredningsstyrelsen om efter nedlæggelse af et foreløbigt forbud efter naturfredningslovens § 11 i samarbejde med arbejdsgruppen om fredning af Tøndermarsken at udarbejde et foreløbigt fredningsforslag for en del af Tøndermarsken, omfattende Ny og Gammel Frederikskog og Rudbøl Kog. Ministeren anmodede samtidig om en redegørelse for de problemer af teknisk, økonomisk og anden art, som knytter sig til et sådant forslag.

Den herefter af arbejdsgruppen den 15. september 1986 afgivne *redegørelse om fredningsmæssige og landbrugsmæssige spørgsmål i Tøndermarsken* beskriver de bevaringsmæssige værdier i Tøndermarsken og påviser, at bevarelsen af naturværdierne ved de permanente græsningsarealer i Tøndermarsken ikke blot kræver, at de ikke opløjes, men at det eksisterende be- og afvandingsystem med dets pumpeanlæg, kanaler og grøfter opretholdes, istandsættes, udbygges, vedligeholdes og drives. Det påvises videre, at bevarelsen af marsken nødvendiggør en stabil landbrugsmæssig drift i form af afgræsning, hvilket forudsætter, at der skaffes græssende dyr, hvilket igen er afhængigt af økonomien i husdyrhold.

Redegørelsen gennemgår fredningsinstitutets anvendelighed på de forhold, der ønskes reguleret i Tøndermarsken og kommer til det resultat, at Tøndermarskens størrelse, det udgiftskrævende krav om opretholdelsen af bevandingssystemet og af afgræsning og de mange forhold, der varierende spiller ind på afgræsningens økonomi betyder, at der til den nødvendige drift af dette område er knyttet problemer af en helt anden karakter og rækkevidde end de problemer, der normalt opstår på områder, der fredes efter naturfredningsloven. En fredning anses derfor hverken som egnet til at sikre en løbende drift med græssende dyr i området eller drift af bevandingssystemet. Arbejdsgrup-

pen anser det ikke for udelukket at bruge en fredning på området, men kravene til opretholdelse af en særlig landbrugsdrift og af bevandingssystemet m.v. gør, at en fredning langtfra kan stå alene, hvis området skal sikres.

Under arbejdet med redegørelsen er det derfor blevet arbejdsgruppens opfattelse, at de bevaringsværdige områder må sikres gennem en særlig lovgivning, som i princippet skulle træde i kraft, inden det foreløbige forbud mod opløjning af området, der er nedlagt efter naturfredningslovens § 11, udløber den 17. marts 1987.

Det er første gang et område skal søges sikret fredningsmæssigt gennem en sådan særlig lovgivning, der er tale om et meget stort område på ca. 2.500 ha, og der er særlige hensyn at tage til den lokale befolkning. Endvidere er omkostningerne i forbindelse med en særlig lovgivning vanskelige at skønne over på nuværende tidspunkt. Arbejdsgruppen har anslået, at de i givet fald vil ligge i størrelsesordenen 20-50 mill. kr. Fredningsstyrelsen har derfor indstillet til miljøministeren, at man for at sikre tid til udarbejdelse af en lovgivning om bevaring af Tøndermarsken og til de lovede forhandlinger med de lokale myndigheder og lods ejere søger gennemført det hermed for Folketinget fremlagte forslag til en midlertidig stoplov til opretholdelsen af det nedlagte forbud efter naturfredningslovens § 11, hvilket forbud ikke kan forlænges administrativt.

2. Efter naturfredningsloven kan der nedlægges et foreløbigt forbud mod, at der retligt eller faktisk foretages noget på en ejendom, der strider mod en påtænkt fredning. Et sådant forbud gælder indtil der er foretaget bekendtgørelse i Statstidende af, at en fredningssag er rejst, dog længst i 1 år. Der findes ikke i naturfredningsloven hjemmel til at forlænge gyldigheden af et sådant forbud.

Fredningsstyrelsen nedlagde den 14. marts 1986 et midlertidigt forbud for alle landbrugsejendomme i Rudbøl Kog, Gammel Frederikskog og Ny Frederikskog med følgende indhold: